

РЕШЕНИЕ

№ 7473

гр. София, 07.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 14.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **11380** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба от А. З. В., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, чрез адв. И. Б. от САК, с който е предявен иск срещу Агенция за социално осигуряване с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 1500 лв. и за неимуществени вреди в размер на 5 000 лв., причинени от незаконосъобразно действие и бездействие на Агенция за социално подпомагане. С определение съдът е допуснал изменение на размера на предявения иск за неимуществени вреди от 5000 лв. на 1000 лв. по искане от ищеца.

Ищецът твърди, че ответникът, Агенция за социално подпомагане, незаконосъобразно е спрял изплащането на социална добавка за интеграция в периода от м. март 2017 г. - юни 2021 г. и е имал задължение да уведоми ищеца за спирането на социалната подкрепа и за евентуална необходимост от подаване на ново заявление. Твърди, че вследствие на това е претърпял имуществени вреди, изразяващи се в неполучените за периода м. март 2017 г. - юни 2021 г. добавки, и неимуществени вреди, изразяващи се в чувство за безпомощност, угнетеност, тревожност, унижение, разочарование при узнаване за неполучаването на финансова подкрепа през посочения период. Претендира разности.

Ответникът, Агенция за социално подпомагане, оспорва изцяло исковата претенция,

като твърди, че административният орган няма предвидено в закона задължение за уведомяване за изтичането на срока на подпомагане. Оспорва претенцията за претърпени неимуществени вреди като неоснователна и без причинно-следствена връзка между поведение на административен орган и претендираните неимуществени вреди.

Съдът, като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Съдебното производство е по реда на чл.203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл.1, ал.2 от закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото образувано по искова молба от А. З. В. с ЕГН [ЕГН] с адрес в [населено място], [жк], чрез адв. Б. с приложено пълномощно, като предявява иск за присъждането на имуществени вреди в размер на 1500 лв., а при необходимост и преценка на съда и определи чрез съдебна експертиза, срещу Агенция за социално осигуряване, на основание чл.1 вр. чл.4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Ищецът прилага като доказателства: ЕР на НЕЛК от дата 30.09.2011г., което е постановено по негова жалба и само в частта за трудовата препоръка. Също представя и писмо от Агенцията за социално подпомагане с № 94А-00-0112#1/15.06.2021г., в отговор на писмо на ищеца.

Като основания на исковата претенция са изложени следните обстоятелства.

Ищецът твърди, че е инвалид, със 75% степен на увреждане, и съгласно действащото законодателство като правоимащ, за периода м. март 2017г. до м. юни 2021г. е следвало да получава месечна финансова подкрепа, но не бил получавал, което обстоятелство установил инцидентно при обслужващата го банка. Счита, че спирането на дължимата му финансова подкрепа било незаконосъобразно, като в резултат на бездействието на Агенция „респективно Дирекция Социално подпомагане М., не бил информиран за "това спиране", нито бил уведомен за евентуалната необходимост от подаване на нова заявка, декларации, документи и други. В резултат на тези бездействия на държавни органи, ищецът е претърпял имуществени щети в размер на дължимите му, но неполучени суми,. Претърпял и неимуществени вреди, чувство на обида, разочарование, унижение и стрес, а като резултат и влошаване на здравословното му състояние - физическо и психическо. като доказателство, че не е получил дължимата му помощ, посочва приложеното писмо от 15.06.2021г. на Агенцията.

Поради изложеното счита, че е налице хипотезата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. - причинени са му вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица при АСП, при и по повод на изпълнение на административна дейност. Претендира, че са налице и останалите елементи за отговорността на държавата и общините за вреди.

Иска от съда да приеме исковата молба за допустима и основателна, и да осъди ответника да заплати претърпените имуществени вреди в описания размер, като имуществените вреди включвали и дължимите лихви, както и по преценка на съда неимуществени такива. При преценка на съда да се изиска цялата преписка.

Редът за разглеждането на иск за ангажиране на отговорността на Държавата за вреди е по чл.203 и следващите от АПК, а за редовността на исковата молба и доказателствата, съгласно чл.204, ал.5 АПК, се прилагат разпоредбите на ГПК.

Във връзка с определение на съда от 22.11.2022г. с указания, от страна на ищеца изрично е уточнено, че исковата претенция е с правно основание чл.204, ал.4 АПК, като бездействието се уизразявало в неуведомяването на ищеца за спирането на дължимата финасова подкрепа и неуведомяването за евентуална необходимост от подаването на нова заявка, декларации, документи и пр. Действието на АО се изразявало в спирането на тази подкрепа за периода м.март 2017г. – м. юни 2021г. АО следвало да уведоми ищеца преди м. март 2017 г. за необходимостта от допълнителни действия от негова страна, респективно бездействието на АО е продължило до м.юни 2021г. . Също е посочено в уточнителната молба, че действията на АО са нормативно установени съгласно действащото законодателство и подзаконовите нормативни актове , респективно Закон за интегриране на хората с увреждания (отм.) и Закон за хората с увреждания. Още в посоченото уточнение се твърди, че АО, което съдът възприема като административният орган, нямал основание да спира помощта , претендира по изложените до тук съображения, че е налице пряка причинно-следствена връзка. Разумът на закона е да уреди и гарантира подпомагането на нуждаещите се правоимащи. Задължението на администрацията според ищеца е да прилага тези норми в обществен интерес при максимално облекчени и опростени процедури.

Въз основа на Заповед № 412 от 23.04.2012 г. на директора на Дирекция “Социално подпомагане” – М. на основание чл. 42, ал. 7 от Закона за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ) (отм.) на ищеца, А. З. В., са отпуснати месечни добавки по чл. 25 и чл. 29 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания (ППЗИХУ) (отм.) в общ размер от 19,50 лв. На основание чл. 14, ал. 3 от ППЗИХУ (отм.), доколкото ищецът разполага с пожизнено експертно решение на НЕЛК 0937/149 от 30.09.2011 г. за установяване на 75 % трайна неработоспособност, тези добавки се отпускат за срок от 5 години с оглед на срока на извършената социална оценка – считано от 01.04.2012 г. до 31.03.2017 г. Видно от Заповед № 412 от 23.04.2012 г., същата е връчена на 27.04.2012 г., което е удостоверено с подпис на ищеца.

От показанията на св. В. Н., дъщеря на ищеца по делото, се установява, че при посещение по друг повод на ищеца в Дирекция “Социално подпомагане” - М. в [населено място] същият узнава от служител в администрацията, че поради неподаване на заявление не е получавал добавка за социална интеграция в периода след 31.03.2017 г. Същото се потвърждава и от отговора, даден на запитване от страна на ищеца към Агенция по социално подпомагане с № 94А-00-0112 от 03.06.2021 г., в което е посочено, че след 31.03.2017 г. от ищеца не е подавано заявление-декларация за изготвяне на нова социална оценка и за отпускане на социална добавка за интеграция, съответно такава не е била изплащана.

Възприетата за установена фактическа обстановка налага следните изводи от правна страна:

За възникване на отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е необходимо наличието на следните законоустановени предпоставки, а именно: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностни лица от неговия състав при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпили вреди и пряка

причинно-следствена връзка между вредите и акта, съответно действието или бездействието. Липсата на някой от тези елементи на фактически състав за възникване правото на обезщетение за претърпени вреди възпрепятства възможността да се реализира отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В конкретния случай съдът приема, че не е налице незаконосъобразно действие на Агенция по социално подпомагане, изразяващо се в спиране на изплащането на месечна добавка за социална интеграция, нито незаконосъобразно бездействие, изразяващо се в неуведомяване за изтичането на срока на социалната оценка, по следните съображения.

Видно от Заповед № 412 от 23.04.2012 г. на ищеца са отпуснати, съобразно посоченото правно основание, месечни добавки за социална интеграция както следва:

-посоченото основание по чл.25 ППЗИХУ(отм.) - месечни добавки за социална интеграция за транспортни услуги по реда на чл. 25, ал. 1 от ППЗИХУ,

- посоченото основание по чл. 29 ППЗИХУ(отм.) представлява месечна добавка за диетично хранене и лекарствени средства в размер на 15 на сто от гарантирания минимален доход се предоставя на лица с трайни увреждания над 16-годишна възраст с 90 на сто трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ.

Правото на месечни добавки за социална интеграция на хората с трайни увреждания е регламентирано в разпоредбите на чл.чл. 42 - 42ж от ЗИХУ, в които са определени видовете месечни добавки, материалноправните предпоставки за възникване на правото на тези добавки и компетентния орган за отпускането им.

Размерът на добавките, процедурата, по която се извършва отпускането им и необходимите за това документи са уредени в раздел I, озаглавен "Месечни добавки за социална интеграция", от глава пета на ППЗИХУ. В чл. 24, ал. 1 от правилника е предвидено, че хората с трайни увреждания ползват правото на месечна добавка за социална интеграция според индивидуалните им потребности съобразно вида и степента на увреждането и степента на трайно намалена работоспособност и въз основа на извършената социална оценка по реда на глава трета, а в ал. 2 е предвидено, че база за определяне на месечната добавка за социална интеграция е гарантираният минимален доход, който се определя от Министерския съвет на основание чл. 12, ал. 3 от Закона за социално подпомагане.

В чл. 32, ал. 1 от ППЗИХУ е предвидено, че месечната добавка за социална интеграция се отпуска въз основа на заявление-декларация, подадено от лицата по чл. 12, ал. 3 от ЗИХУ до Дирекция "Социално подпомагане" по постоянен адрес и след представяне на лична карта или личен паспорт - в редакцията на разпоредбата, действаща през 2017г..

В чл. 32, ал. 5 от ППЗИХУ са посочени документите, които следва да се приложат със заявлението за отпускане на добавката за социална интеграция. Според чл. 12, ал. 1 от ЗИХУ (отм.) социалната оценка се извършва въз основа на медицинската експертиза по методика, утвърдена от министъра на труда и социалната политика, а според ал. 2 социалната оценка установява: потребностите и възможностите за рехабилитация; възможностите за обучение; възможностите за трудова заетост и професионална реализация; потребностите от социални услуги; възможностите за социално включване.

В чл. 34, ал. 1 от ППЗИХУ е предвидено, че месечната добавка за социална интеграция се изменя, спира, възобновява и прекратява със заповед на директора на

дирекция "Социално подпомагане" или на упълномощено от него длъжностно лице от 1-во число на месеца, следващ промяната в обстоятелствата, а в ал. 2 на същия член е предвидено, че месечната добавка по ал. 1 се прекратява при две хипотези - извършване на нова социална оценка и липса на предложение за отпускане на месечна добавка за социална интеграция /т. 1/ и промяна в обстоятелствата, при които е отпусната /т. 2/.

Видно от чл.14, ал.3 ППЗИХУ (отм.), срокът на действие на социална оценка, издадена въз основа на пожизнено експертно решение, е 5 години от датата на издаването ѝ. Според алинея 4 на разпоредбата, нова социална оценка може да бъде извършена преди изтичането на срока на предходната оценка по желание на лицата по чл. 12, ал. 3 от ЗИХУ (отм.) при: издаване на ново ЕР на ТЕЛК, промяна на потребностите на лицето, промяна на възможностите на лицето. Именно социалната оценка е основата, с която се определят потребностите на лицето и въз основа на нея се отпускат процесните месечни добавки. Както се посочи, не само жалбоподателят, но и друго лице - например свидетелката по делото - неговата дъщеря въз основа на упълномощаване, са имали възможност да подадат искане за нова социална оценка и съответно отпускане на процесните месечни добавки през 2017г. при действието на ЗИХУ (отм.) и ППЗИХУ(отм.).

Съгласно чл. 42, ал. 1 вр. ал. 7 ЗИХУ (отм.) хората с трайни увреждания над 18-годишна възраст имат право на месечна добавка за социална интеграция, която се отпуска въз основа на заявление-декларация за изготвяне на социална оценка и отпускане на месечна добавка за социална интеграция. Съгласно чл. 14, ал. 1 и ал. 3 ППЗИХУ (отм.) тази социална оценка се издава за срока на експертното решение за определяне на процента на трайно намалената работоспособност или вида и степента на увреждане, а за лица с пожизнено експертно решение срокът на действие на социалната оценка е 5 години от датата на издаването ѝ. След изтичането на този срок е необходимо извършване на нова социална оценка въз основа на ново заявление-декларация от страна на лицето с трайни увреждания, което желае да получава тази социална добавка.

Правото на получаване на добавка за социална интеграция представлява субективно право на лицата с увреждания и за придобиването на това право е необходимо иницирирането на административно производство, което представлява динамичен фактически състав, чиито елементи включват подаването на заявление-декларация от страна на лицето с увреждане или на други лица, посочени в чл. 12, ал. 3 ЗИХУ (отм.), както и изготвянето на социална оценка.

В случая от доказателствата по делото се установява, че след 30.03.2017 г., на която дата изтича срокът на извършената социална оценка, ищецът не е подавал заявление-декларация за отпускане на месечна добавка по чл. 42 ЗИХУ (отм.), вследствие на която да бъде извършена нова социална оценка, съответно да бъде отпусната социална добавка за интеграция, въпреки че е бил запознат със съдържанието на Заповед № 412 от 23.04.2012 г. на директора на Дирекция "Социално подпомагане" – М., в която е посочен срокът на изплащане на месечната добавка. С оглед на това неизплащането на добавка за социална интеграция на ищеца след 30.03.2017 г. от страна на Агенция за социално подпомагане не може да се определи като незаконосъобразно действие, доколкото ищецът не е иницирирал административното производство за получаване на такава.

Не се установява и наличието на незаконосъобразно бездействие на Агенция по

социално подпомагане. В константната съдебна практика се приема, че незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностни лица е налице при неизвършване на фактическо действие, което органът, съответно длъжностното лице, е задължен да извърши по силата на закона или ако задължението произтича пряко от нормативен акт. Задълженията на административния орган във връзка с процедурата по отпускане на добавка за социална интеграция са изрично посочени в чл. 42 ЗИХУ (отм.) и чл. 11-15 ППЗИХУ (отм.) и сред тях не фигурира задължението за уведомяване на лицата за изтичане на срока на действие на изготвената социална оценка. Общите цели задължения на Агенцията по социално подпомагане като задължението за осъществяване на дейността по предоставяне на социални услуги и осигуряването на подпомагане на лицата с увреждания не могат да обосноват неизпълнение на конкретно административноправно задължение за уведомяване за изтичане на срока и необходимостта от подаване на ново заявление-декларация.

С оглед на гореизложеното съдът намира, че в случая не се установява да са налице твърдяното незаконосъобразно действие и бездействие на Агенцията за социално подпомагане или на длъжностни лица от нейния състав при или по повод осъществяване на административна дейност като предпоставки за реализиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Доводите на ищеца в противен смисъл се явяват неоснователни и недоказани.

От своя страна, неустановяването на незаконосъобразно действие и/или бездействие от страна на Агенцията по социално подпомагане или нейни длъжностни лица изключва наличието на причинно-следствена връзка между твърдените от ищеца претърпени имуществени вреди и неимуществени вреди, изразяващи се в пропуснатата полза в размер на неполучените социални добавки, съответно в чувство на безпомощност, тревожност и разочарование при узнаване за неполучаването на финансова подкрепа, и осъществено от Агенцията по социално подпомагане поведение.

По изложените съображения предявеният иск е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - С. град, I отделение, 12-и състав,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. З. В., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, чрез адв. И. Б. от САК, иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ срещу Агенция за социално осигуряване за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 1500 лв. и за неимуществени вреди в размер на 1000 лв., причинени от незаконосъобразно действие и бездействие на Агенция за социално подпомагане.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия:

